

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 marca 2021 roku, Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie o sygn. akt I C 1454/20 z powództwa I. S. przeciwko Towarzystwu (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.:

1. zasądził od Towarzystwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz I. S. kwotę 37.900 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 kwietnia 2018 roku do dnia zapłaty;
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądził od Towarzystwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz I. S. kwotę 5.215,31 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty;
4. nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych:
  - a) od powoda I. S. z zasądzonych roszczenia kwotę 55,95 zł,
  - b) od pozwanego Towarzystwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 298,60 zł.

Niniejszy wyrok został zaskarżony przez stronę pozwaną w części, t.j. w zakresie pkt 1 w całości, pkt 3 w całości oraz pkt 4 lit. b w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na rozstrzygnięcie, to jest art. 133 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez błędną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego i pominięcie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach szkody, to jest raportu finalnego (...) A. A. in (...), co skutkowało błędnym ustaleniem, iż pozwana nie wykazała iż poprzednim właścicielem pojazdu na terenie Niemiec była osoba inna niż wskazana w umowie sprzedaży zawartej przez powoda, podczas gdy w raporcie tym jednoznacznie wskazano że poprzednim właścicielem pojazdu był podmiot (...), a więc podmiot inny niż wskazany w umowie;
2. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na rozstrzygnięcie, to jest art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodu z dokumentu w postaci informacji dotyczącej rejestru mieszkańców F. i uznanie, że nie wykazuje ona, iż J. E. nie zawarł skutecznej umowy sprzedaży pojazdu, podczas gdy brak wpisu do rejestru mieszkańców uniemożliwia skuteczne zawarcie umowy na terenie Niemiec;
3. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na rozstrzygnięcie, to jest art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez uznanie, iż pozwana nie wykazała, aby w Niemczech istniał obowiązek meldunkowy, podczas gdy obowiązek ten wynika z przepisów ustawy, a strona jest obowiązana wykazać fakty, z których wywodzi skutki prawne, a nie prawo, które to Sąd powinien znać;
4. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 73 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że fakt zarejestrowania pojazdu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przesądza o skutecznym nabyciu prawa własności pojazdu podczas gdy ustalenie prawa własności pojazdu nie należy do organu administracji publicznej rejestrującego pojazd lecz do Sądu powszechnego;
5. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 805 § 1 k.c. w zw. z art. 817 k.c. w zw. z art. 821 k.c. w zw. z § 4 ust. 1 pkt 15) Ogólnych Warunków Ubezpieczenia poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie na rzecz powoda odszkodowania z tytułu kradzieży pojazdu pomimo wyłączenia odpowiedzialności pozwanej za szkodę.

Wobec wskazanych wyżej zarzutów, pozwany wniósł o zmianę rozstrzygnięcia w zakresie zaskarżenia poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz rozstrzygnięcie o kosztach procesu w zakresie postępowania w I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, stosownie do wyniku postępowania i zasady odpowiedzialności strony za wynik sprawy.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy znajdują oparcie w zgromadzonym w toku postępowania materiale dowodowym. Sąd Okręgowy przyjmuje zatem wskazane ustalenia za własne podzielając również ich ocenę jurydyczną, przeprowadzoną w zgodzie z dyrektywami zawartymi w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy analizując zarzuty podniesione w przedmiotowej apelacji uznał, że nie doszło do naruszenia przepisów procedury cywilnej, poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów.

Apelujący podniósł zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach szkody w postaci raportu finalnego (...) A. A. in (...) oraz informacji dotyczącej rejestru mieszkańców F..

Zarzuty te nie zasługiwały na uwzględnienie. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ocenił przeprowadzone w toku postępowania dowody, przypisując im odpowiednią wagę. Sąd Rejonowy wyciągnął z przeprowadzonych dowodów wnioski logicznie poprawne. O wnikliwości i poprawności tych wniosków świadczą pisemne motywy zaskarżonego wyroku, w których przedstawione zostały fakty stanowiące podstawę wydanego wyroku, a także podane zostały dowody będące podstawą ustaleń z jednoczesną ich oceną odnoszącą się do wiarygodności poszczególnych dowodów. W realiach analizowanej sprawy zarzuty te nie mogły zatem ulec uwzględnieniu. Przede wszystkim zauważyć należy, że przedstawiony na tę okoliczność materiał dowodowy nie pozwala na wysnucie wniosku jakoby powód nie nabył własności samochodu. Wbrew przekonaniu skarżącego, to pozwany nie udowodnił, by poprzednim właścicielem pojazdu na terenie Niemiec była osoba inna niż wskazana w umowie sprzedaży zawartej z powodem. Wskazany raport jest dowodem na to, że do chwili wyrejestrowania pojazdu po szkodzie całkowitej na terenie Niemiec, jego ostatnim użytkownikiem była firma (...). W pierwszej kolejności należy wskazać, że z raportu (...) można wywnioskować, kto na dzień 5 grudnia 2016 roku był użytkownikiem pojazdu, co nie jest tożsame z ustaleniem jego właściciela. Ponadto, nawet gdyby przyjąć, iż użyte w raporcie określenie „użytkownik” jest tożsame z „właścicielem”, wskazać należy, że dokumentuje on stan własności najpóźniej na dzień 5 grudnia 2016 roku. Tymczasem powód nabył pojazd w dniu 15 grudnia 2016 roku, zatem pozwany nie wykazał, by na dzień zawarcia umowy sprzedaży, pojazd był nadal własnością K. H.. Poprzedni właściciel mógł bowiem po wyrejestrowaniu samochodu w dniu 5 grudnia 2016 roku w wyniku szkody całkowitej zbyć go na rzecz innej osoby, w tym wskazanego w umowie J. E..

Odnosząc się do kwestii dotyczącej braku wpisu J. E., jako okoliczności świadczącej, iż nie mógł ona skutecznie zawrzeć umowy sprzedaży pojazdu na terenie Niemiec, wskazać należy, że zarzut w tym zakresie jest chybiony. W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż brak jest danych o tym, jakiego okresu dotyczy informacja o braku wpisu w rejestrze. Pozwany nie wskazał bowiem, czy sprawdzony został rejestr aktualny na chwilę zapytania, czy też na chwilę zawarcia umowy. Ponadto należy wskazać, że J. E. mógł zawrzeć umowę skutecznie, będąc mieszkańcem Niemiec, tymczasem pozwany wykazał jedynie, iż nie widniał w rejestrze jednego miasta. Sam fakt podania w umowie adresu we F. nie przesądza, iż sprzedający był jego mieszkańcem, mógł bowiem przebywać tam czasowo lub dojeżdżać do pracy. Wskazana okoliczność nie dowodzi jednak, by sprzedający nie był zameldowany na terenie innego miasta w Niemczech. Z tej też przyczyny zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. należało uznać za nietrafne.

Zarzut naruszenia art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c., choć zasadny, nie mógł skutkować zmianą zaskarżonego orzeczenia.

Rację ma skarżący, iż na stronie spoczywa ciężar udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne, jednakże nie musi dowodzić prawa, które sąd powinien znać w myśl zasady „facta probantur, iura novit curia”. Dla wskazanej zasady nie ma znaczenia, że sprawa dotyczy prawa obowiązującego w innym państwie. Zatem Sąd Rejonowy niesłusznie obarczył pozwanego ciężarem wykazania, iż w Niemczech istniał powszechny obowiązek meldunkowy. Niemniej, wobec wyżej wskazanej argumentacji, pozwany nie wykazał, by sprzedający nie był zameldowany na terenie Niemiec, a jedynie że nie widnieje w rejestrze mieszkańców F..

Na aprobatę nie zasługiwał nadto zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego. Odnosząc to do zarzucanego naruszenia art. 73 ust. 1e pkt 2 i 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym w zw. z art. 232 k.p.c. Wbrew przekonaniu apelującego, Sąd Rejonowy nie uznał, że fakt zarejestrowania pojazdu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przesądza o skutecznym nabyciu prawa własności pojazdu. Jak słusznie Sąd I instancji wskazał, powód przedstawił w postępowaniu administracyjnym dotyczącym rejestracji pojazdu umowę sprzedaży przedmiotowego pojazdu. Starosta (...) jako organ rejestracyjny miał obowiązek zweryfikować, czy pojazd, którego dotyczył wniosek rejestracyjny, nie został zgłoszony jako skradziony bądź poszukiwany poza terytorium RP. Nadmienić należy, że na podstawie art. 73 ust. 1e pkt. 2 i 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym organ rejestrujący wydaje decyzję o odmowie zarejestrowania pojazdu, jeżeli na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 1844 oraz z 2021 r. poz. 159) uzyskał informację, że zgłoszony do rejestracji pojazd został skradziony, przywłaszczony lub utracony w inny sposób lub jeżeli w odpowiedzi na jego pytanie skierowane do organu rejestrującego właściwego ze względu na miejsce ostatniej rejestracji pojazdu za granicą lub punktu kontaktowego wyznaczonego przez państwo członkowskie Unii Europejskiej lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uzyskał potwierdzenie, że status prawny pojazdu uprzednio zarejestrowanego w tym państwie powoduje przeszkodę do rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Skoro przedmiotowy pojazd został zarejestrowany w Polsce, oznacza to, że organ rejestracyjny nie dopatrywał się przeszkód do dokonania rejestracji, o których mowa w art. 73 ust. 1e pkt. 2 i 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Sąd Rejonowy nie utożsamiał faktu dokonania rejestracji samochodu ze skutecznością umowy sprzedaży. Dokonanie rejestracji przez odpowiedni organ administracji uprawdopodobnia jednak fakt, iż przedmiotem rejestracji nie jest pojazd skradziony lub poszukiwany, zatem, że jego sprzedaży nie dokonała osoba nie będąca do tego uprawniona. Skoro zatem podczas procesu rejestracji pojazdu w Polsce odpowiednie organy wykluczyły, by pojazd był skradziony lub poszukiwany, należało domniemywać, że jego sprzedaży dokonała osoba będąca do tego uprawniona.

W tym miejscu należy wskazać, że nawet gdyby doszło do sytuacji, w której powód zawarł umowę dotyczącą sprzedaży samochodu z osobą do tego nieuprawnioną, wskazać należy, iż jego prawa jako nabywcy chroni art. 169 k.c. Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 marca 1998 r., sygn. akt II CKN 613/97 (LEX nr 286775), z przepisu art. 169 § 1 k.c. wynika, iż jedną z przesłanek, której spełnienie decyduje o jej zastosowaniu, jest dobra wiara nabywcy. Przesłankę tę przepis art. 169 § 1 k.c. ujmuje w sposób negatywny ("chyba że działa w złej wierze"), tak iż wyłącza nabycie w wypadku złej wiary. Taka formuła omawianego artykułu sprawia, iż ciężar dowodu złej wiary obciąża osobę, która kwestionuje skuteczność nabycia. Jest to więc wzmocnienie zasady z art. 7 k.c., zgodnie z którą domniemywa się istnienie dobrej wiary. Wskazany pogląd Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własny. W niniejszej sprawie pozwany, na którym spoczywał ciężar dowodu w zakresie wykazania złej wiary nabywcy pojazdu, nie sprostał jego ciężarowi. Zgodnie z domniemaniem, założyć należy, że powód, nabywając pojazd, działał w dobrej wierze.

Zarzut naruszenia art. 805 § 1 k.c. w zw. z art. 817 k.c. w zw. z art. 821 k.c. w zw. z § 4 ust. 1 pkt 15 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia nie może się ostać. Sąd Rejonowy zasadnie uznał, iż pozwany na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia AC ponosi odpowiedzialność za naprawienie szkody wynikłej z kradzieży pojazdu. Wbrew zapatrywaniu skarżącego, w sprawie nie zaistniały okoliczności wyłączające tę odpowiedzialność. Pojazd był własnością osoby wymienionej w dokumencie ubezpieczenia. Niemniej, jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 czerwca 2002 r., IV CKN 1131/00 (Legalis nr 278333), Dla istnienia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń

nie ma znaczenia, iż w późniejszym terminie okazało się, że ubezpieczony był tylko samoistnym posiadaczem takiego samochodu i nie nabył jeszcze jego własności. Skoro bowiem zakład ubezpieczeń także działa w podobnym przekonaniu, a stanu tego nie wywołał ubezpieczony swoim zachowaniem, trudno znaleźć racjonalne i odpowiadające powszechnemu odczuciu sprawiedliwości argumenty, które miałyby zwalniać w takiej sytuacji zakład ubezpieczeń od odpowiedzialności. Nie może stanowić przeszkody w wypłacie odszkodowania to, że ubezpieczony nie może przenieść własności ubezpieczonego pojazdu na zakład ubezpieczeń. Wymóg taki nie może być traktowany jako bezwzględna przeszkoda dla wypłaty odszkodowania w sytuacji, gdy niemożność przeniesienia własności jest niezależna od ubezpieczonego, a brak innych powodów, które wyłączają odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń. Wobec powyższego, wskazać należy, że nie ujawniły się żadne okoliczności zwalniające pozwanego z obowiązku wypłaty odszkodowania za skradziony samochód.

Podsumowując powyższy wywód stwierdzić należy, iż wywiedziona przez pozwanego apelacja nie zawierała zarzutów, mogących podważyć rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, w związku z czym, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu zawartej w art. 98 k.p.c., a na podlegające zwrotowi koszty strony powodowej składa się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.800 zł, obliczone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).